

FRIIDROTTENS STORA

— GRABBAR & TJEJER —

STÖT I
VÄRLDSKLASS

#116
2023

FRIIDROTTENS STORA GRABBAR & TJEJER

Föreningen bildades av friidrottare år 1931 som erhållit SFIF:s hederstecken

Alla som tilldelats Hederstecknet blir medlemmar i föreningen. Syftet är att vara ett forum för kontakt och gemenskap efter avslutad karriär.

Antal medlemmar: 355 varav 151 kvinnliga och 204 manliga. Stödjande medlemmar: 92. Föreningen delar sedan 1968 ut Fadderstipendium till manliga och kvinnliga friidrottslöften. Via fonden Friidrottens Främjande delas stipendium ut till tränare i lång- och medeldistans.

Styrelsens väljs vid årsmöten som hålls i samband med Stora SM eller Finnkamp på hemmaplan.

Medlemsavgift: 200 kr för medlem. 350 kr per stödjande medlem.

Plusgiro 250478-5 eller Swish 123 362 44 00

Styrelsen:

Ordförande: Rajne Söderberg
0705-935982, rajne@telia.com

Sekreterare: Anne-Marie Nenzell
0734-262576, amgustafsdotter@gmail.com

Kassör: Åke Nilsson
0705-485610, k.ake.nilsson@gmail.com

Redaktör: Elisabeth Fredriksson
0701-759070, lisafson50@gmail.com

Ledamot: Leif Librand
0737-070735, leif.librand@gmail.com

Ledamot: Torsten Torstensson
0725-301416, torsten.karin@gmail.com

Ledamot: Åke Svenson
0705-459686, ake.svenson53@gmail.com

Ledamot: Conny Silfver
0707-704859 deca7842@live.se

Ledamot: Thomas Nyberg
0706-014798 thomas@narprofil.com

Revisor: Krister Clerselius
0708-107133 krister@clerselius.se

INNEHÅLL NR 116 • 2023

Ordförande har ordet	3
Emma och Jacob är årets fadderstipendiater	4
Inbjudan till årets Finnkamp samt årsmöte	5
Lyckans soldater firar 140 år	6
Så räknas poängen för att bli Stor Friidrottare	8
Rekord-Axelina samt Delrapport interna tävlingen	9
Inga Gentzel får sten på Walk of Fame	10
Gunder Hägg Albacken stipendium	11
Hasse Lagerqvists stipendium	12
Världsrekord igen av otrolige Mondo	13
Vi firar två 90-åringar samt blandad kuriosa	14-15
Till minne av Elisabeth Östberg och Ulf Högberg	16-17
Födelsedagar och matrikeländringar	18

Omslagsfoto: Axelina Johansson, vårt stjärnskott i kulstötning.

Ansvarig utgivare: Rajne Söderberg

Redaktör: Elisabeth Fredriksson

Redaktionsråd: Anne-Marie Nenzell och Bertil Wistam

Tryck: Silanders, Göteborg, 2023

Foto: Decabild om inte annat anges

Ordförande har ordet

Sommaren har sent omsider anlänt, även fast kvällarna fortfarande är något kyliga. Friidrotts-säsongen har kommit igång och vi har redan hunnit uppleva flera personliga rekord och topplaceringar samt även ett svenskt rekord av vår fadderstipendiat Axelina Johansson! Lysande start på säsongen!

Mondo Duplantis var under en kort tid för ovanlighetens skull inte innehavare av världs-årsbästa, då den en(!) dag yngre amerikanaren KC Lightfoot satte amerikanskt rekord med 607 nyligen. Det verkar som vi har spännande stav-dueller framför oss i år med VM i Budapest i augusti som höjdpunkt.

Men, vi har också en Finnkamp på Stockholms Stadion att se fram emot 2-3 september. Enligt beslut på förra årsmötet satsar vi på lite extra fest när vi har hemma-Finnkamp och i år dukar vi upp till fest på Clarion Hotel Tapto efter lördagstävlingarna. Mingel, trerätters middag med underhållning av Blu DeVilles med Stor Grabb nr 368 Claes Rahm i spetsen. Missa inte detta! Festen är gratis för Friidrottens Stora, det enda kravet är att den frivilliga medlemsavgiften på 200 kr är betald. Anmälan till Finnkampen och festen finner längre fram i tidningen.

Tråkigt nog måste jag även denna gång vädja till medlemmarna att betala medlemsavgiften, då det möjliggör för föreningen att fortsätta dela ut stipendier till unga lovande friidrottare samt även till tränare. Det möjliggör också att vi kan fortsatt med våra trevliga sammankomster som nu till Finnkampen. Jag kan i det sammanhanget påpeka att styrelsen arbetar helt ideellt. Det är på Finnkampsfesten som segraren i vår grengruppstävling avslöjas och det är fram till 31 augusti som ni kan påverka hur er grengrupp kommer att placera sig i vår tävling i medlemsavgiftbetalning! Mycket enkel tävling - behövs

ingen uppvärmning eller rehab, bara betala 200 kr till swishnr 1233624400 eller plusgiro 250478-5. Dessutom får ni mångfalt tillbaka!

Då jag även har förmånen att vara ordförande i Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande (SCIF) kan jag tipsa om en ceremoni 2/9 kl 13.00 vid Stockholms Stadion, då ytterligare stenar i Walk of Fame kommer att läggas ner, denna gång för att hylla de finska löparna Hannes Kolehmainen, Paavo Nurmi samt Lasse Virén som samtliga har satt världsrekord på Stadion. De får sällskap på trottoaren av svenska Inga Gentzel, världsrekord på 800m 1928 samt även vår första Olympiska medaljör i löpning samma år. Lasse Virén kommer att närvara personligen och dessutom kommer anhöriga till de övriga.

Vi ser fram emot en fullspäckad och intressant friidrottssommar och jag önskar er trevlig läsning av detta nummer av vår tidning och att vi ses på Finnkampen i Stockholm 2-3 september.

Fadderstipendiater 2023

Styrelsen för Friidrottens Stora Grabbar och Tjejer delar varje år ut stipendier. Styrelsen beslutar att i år dela ut två fadderstipendier på vardera 10 000 kr. De går till Emma Sralla, Spårvägens FK och Jacob Thelander, Ljungby FIK.

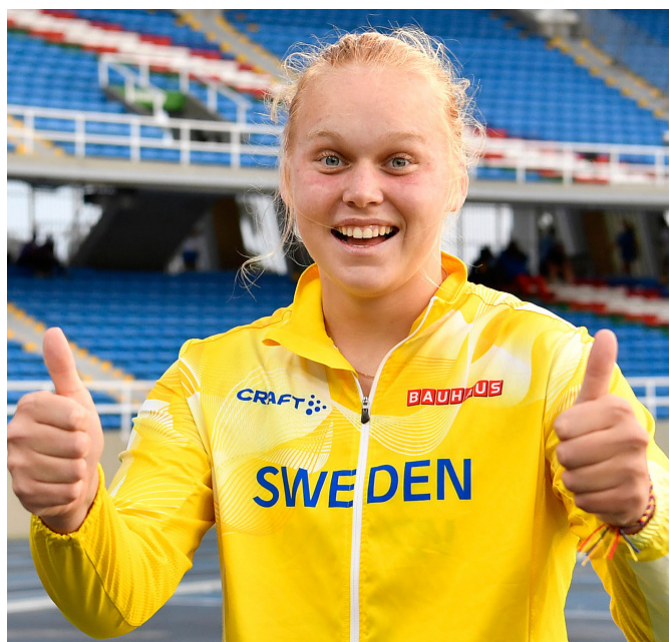
Jacob Thelander, född 14 juni 2003 var guldfavorit i tiokampen på JVM i colombianska Cali och behövde vinna det avslutande 1500-metersloppet med 15 sekunder över nederländaren Gabriel Emmanuel. Han kom visserligen före Emmanuel i mål, men bara med fem sekunder vilket alltså gav ett silver. Jag gjorde mitt bästa, sa Thelander in i tv-kameran efteråt.

Herrarnas trekamp i Finnkampen på Olympiastadion i Helsingfors skulle bli hans bästa i karriären. Grenarna var längd, kula och 400 meter. Det avslutande 400 metersloppet var dessutom Thelanders sista lopp för säsongen och det skulle bli hans bästa i karriären. Jacob tog tidigt kommandot i loppet och hade en enorm ledning inför slutspurten trots värkande ben förbättrade han sitt personbästa med nästan en sekund och sprang in på tiden 48,30.

En nöjd Jacob Thelander kände att han äntligen fick in en fullträff

Segern här satte punkt för en mycket framgångsrik säsong för 19-åringen. Höjdpunkten var JVM-silver i tiokamp (7 770 poäng).

Nu ser Jacob väldigt mycket fram emot nästa säsong och att tävla mot de stora seniorerna. Hans mål är att komma över 8000 poäng.

Emma Sralla, född 26 september 2004 i Lewisville Texas USA.

Mamma Anna är från Vänersborg och pappa Scott är amerikan från Texas.

Emma spelade en del basket i yngre år, men började också träna diskus från ungefär 14 års ålder och kastade då drygt 38 meter för att två år senare göra 47,89.

Våren 2021 kastade Emma 52.01.

Då började Emma fundera på om hon skulle tävla för USA eller Sverige. Det fanns bland annat ett junior-EM i Tallin då att sikta på.

Valet föll på Sverige, och som svensk klubb blev det Spårvägen med flera duktiga diskuskastare som Daniel Ståhl i spetsen, men även bröderna Arrhenius, som gjort ett liknande val som Emma.

2022 ökade Emma på sitt personbästa till 56,38, slog svenskt juniorrekord och vann junior-VM med 56.15 på ett imponerande sätt. Detta året är hennes största idrotts-mål junior-EM U20 i Jerusalem.

Emma har även fått scholarship på Stanford university i San Francisco, där hon börjar i höst, efter en längre vistelse i Sverige under sommaren,

Inbjudan till Finnkampen

2-3 september 2023

Efter vinst mot Finland i melodifestivalen och efterföljande hårda tongångar kan vi vänta oss ett revanschsuget Finland med spännande tävlingar i årets FINNKAMP på vår vackra arena Stockholms Stadion. Missa inte den stora chansen att träffa dina gamla tävlingskompisar under årets Finnkamp.

Tider: lördag 2/9: 16.00-19.30; söndag 3/9: 13.00-16.30

Rum är reserverat på **Clarion Hotel Tapto**, Jungfrugatan 57.

KOSTNAD: dubbelrum 1995 kr/natt; enkelrum 1795 kr/natt.

BETALNING: var och en betalar för rum vid incheckning.

PARKERING: hotellet har möjlighet till parkering i ett närliggande garage. Biljett löses i hotellreceptionen med kostnad 215 kr för 24 timmar.

Biljetter: genom **Åke Svenson**. Vi kommer att få sittplatser på sektion P vid 1500m-starten. Alla **måste** anmäla sig så att vi kan meddela arrangören antalet som kommer att få biljetter.

Stödjande/medföljande betalar för en dag 413kr och 750kr för båda dagar.

Friidrottens Stora inträde utan kostnad.

Biljetter kommer att delas ut vid entrén sektion P:

lördag kl 15.15; söndag kl 12.15.

Vad händer: Vi tittar på finnkampen, äter en trevlig festmåltid efter tävlingarna på lördag (3-rätters middag inkl 1 glas vin eller öl) i hotellets restaurang och tävlar i frågesport indelade i respektive grengrupp. Underhållning av Claes Rahms band **Blue DeVilles**. Samling med välkomstdrink från 20.00 och sittning för **måltid 20.30**.

KOSTNAD: stödjande/medföljande 295 kr. Friidrottens Stora utan kostnad om medlemsavgiften på 200 kr är betald. Föreningen betalar kamratmåltid för alla och krav till de som ska betala i efterhand.

Föreningens årsmöte är på söndag 3/9 kl 10.00 på Clarion Horel Tapto.

ANMÄLAN: till Leif Librand via mail leif.librand@gmail.com, Tel.: 0737 070735

Sista anmälningsdag är 31 juli.

Vid anmälan ange namn och tel.nr samt följande:

1. Stor Grabb eller Tjej
2. Medföljande eller stödjande
3. OBS! Anmälan om biljetter:

Namn "Stora":..... Biljett lördag st
söndag..... st

Namn "Stödj./medf.":..... Biljett lördag st
söndag..... st

Kommer på festmåltiden på Clarion Hotel Tapto: lördag st

Åke Svenson delar ut biljetter vid sektion P lördag 15.15 och söndag 12.15.

Betala biljetter med SWISH 1233624400 eller plusgiro 250478-5

Åke Svenson / Leif Librand

Lyckans Soldater

Fostrade svenska friidrottens bästa olympier

Göteborg firar inte bara 400 år. Staden kan också fira att Sveriges äldsta friidrottsförening Lyckans Soldater fyller 140 år - och att dess kamratförening Idrottssällskapet LS firar 100 år.

Under 25 år var Lyckans Soldater (LS) en av Sveriges främsta föreningar för allmän idrott, som friidrott hette då. Föreningen fostrade vår främste svenske friidrottsolympier någonsin, Eric Lemming

Det var nio 15-16-åriga elever vid Schillerska skolan i Göteborg som startade LS år 1883. Stadgarna skrev de med prydlig skrivstil i ett häfte med linjerat papper. Föreningen skulle verka året om med grenar som kalkåkning, segling, cricket och allmänna ”idrottsövningar”.

Pojkarna var influerade av engelsk idrott genom deras familjers affärskontakter i Storbritannien. 15-åriga Carl Blidberg blev föreningens första ordförande.

- Namnet härstammar från landeriet Lyckan som Carls pappa, klädeshandlaren, ägde. Några år tidigare hade pojkarna lekt soldater inspirerade av soldaternas övningar på Exercisheden, därav namnet Lyckans Soldater, säger Acke Wåhlander, styrelseledamot i LS.

Schillerska kolan hade sina lokaler i en träbyggnad nära Heden. På andra sidan gatan, på Exercisheden, hölls träning och tävling i ett tiotal grenar varje kväll. Första gången de tränade ”stavsprång” var 1891. År 1893 vad det premiär för kula och diskus.

Under en träningskväll 1895 upptäcktes 15-åriga Eric Lemming.

– En lång och smal pojke prydligt klädd i studentmössa fick prova att kasta tillbaka spjutet åt föreningens dåvarande spjutstjärnor. Det gjorde han med sådan talang att spjutet flög förbi de förskräckta äldre spjutkastarna. Han värvades omgående till Lyckans Soldater, säger Acke Wåhlander.

Pojken visade sig heta Eric Lemming som kom att dominera spjutkastningen i Sverige och internationellt under sin 27 år långa karriär. Han höll även internationell toppklass i andra kast- och hopp-grenar samt t o m dragkamp.

Sitt första guld i spjutkastning vann han vid Olympiska Spelen i Aten 1906 då grenen hade premiär på OS-programmet. Funktionärerna sägs ha flytt i panik vid Lemmings första och vinnande kast när spjutet kom seglande över dem till 53,90 - nytt världsrekord. Näst bästa kast var åtta meter

Spjut gjort av trä som Lemming tävlade med vid OS 1912.

Foto: Anne-Marie Nenzell

kortare, ett mer lämpligt resultat med tanke på kastbanans uppmätta längd på 40-45 meter.

Meriterna är riktigt många och stora men nämnas kan att Eric Lemmings bästa OS var 1908 i London då han erövrade två OS-guld. Han var förresten den enda guldmedaljören under spelen i London som inte var britt eller amerikan. Samma år tog han SM-guld i fyra kastgrenar.

Lemming var först i världen att kasta spjutet över 60 meter. Det nionde och sista världsrekordet på 62,32 m gjorde Lemming efter sitt olympiska guld vid OS i Stockholm 1912. Där vann han med ett kast på 60,64.

- Tidsprogrammet vid OS i Stockholm var upp-
lagt så att kungligheterna skulle vara närvarande när Eric Lemming kastade i spjutfinalen – och förväntades vinna den. Så stor var Eric Lemming, säger Ace Wåhlander.

Eric Lemming var skicklig pianist och väl sedd i det sociala livet i Göteborg. Han var utbildad bl a på Göteborgs handelsinstitut och hade flera ledande poster i staden. När han dog i sviterna av spanska sjukan bara 50 år gammal var han direktör vid Systembolaget i Göteborg.

- Bolagets styrelse ville inte att direktören skulle tävla på idrottsplatser. Det hindrade honom inte att fortsätta med idrott under namnet Erik Otto, säger Ace Wåhlander.

År 1900 gick LS med i Göteborgs Idrottsförbund. Klubbens ungdomar kunde hävda sig på tävlingar och mästerskap. Förutom Eric Lemming vann Hjalmar Mellander guld i antik femkamp, blev fyra i längd och höjd vid OS i Aten 1906. Harald Andersson Arbin var Sveriges dominerade sprinter på 1890-talet. Oscar Lemming, yngre bror till Eric, var

Platta till minne av världsrekordet 62.32 på Stockholms Stadion. Foto: Anne-Marie Nenzell

Vykort från LS 100 årsjubileum som visar Eric Lemming vid OS 1912 på Stockholms stadion

Sverigebäst på 110 m häck och tresteg.

Slutet för LS som stor friidrottsklubb kom när Örgryte IS fick Valhalla IP med löpar-, kast- och hoppbanor. Det var en enorm skillnad mot den enkla idrottsplats med cykelbana i cement som LS använde. Den som stannade längst i Lyckans soldater var Eric Lemming som fortsatte tävla för föreningen fram t o m OS i Stockholm.

För 100 år sedan ombildades Lyckans Soldater till en kamratförening. Den är fortfarande aktiv med gemensamma middagar, utflykter och stipendieutdelningar. Stora Grabbar och Tjejer har mött upp. bl a Marie-Louise "Midde" Hamrin och Erik "Mygga" Uddebom.

Ace Wåhlander är lite orolig för hur framtiden ser ut. Intresse, engagemang, och rekrytering sviktar som för föreningslivet i stort.

- Entusiasmen för föreningsliv finns inte riktigt i den yngre generationen. Den fanns mera förr, säger han.

Jubileet i höst, närmare bestämt den 12 okt, kommer att högtidlighållas, det lovar han.

En ordentlig jubileumsfest är kamratföreningen verkligen värd.

ANNE-MARIE NENZELL

Så blir du Stor friidrottare

POÄNGTABELL FÖR FRIIDROTTENS STORA, 25 POÄNG KRÄVS.

INDIVIDUELLA PLACERINGAR

Tävling placering 1 2 3 4 5 6 7 8 start

OS, VM utomhus 25 20 16 12 9 7 5 4 1

EM 15 12 9 7 6 5 4 3 1

VM inomhus 15 10 7 5 4 3 2 2 1

EM inomhus 6 4 3 2 2 1 1 1 1

Världs/Kontinentalcupen 20 15 10 7 4 2 1 1 1 1

Lag-EM/ECup Super L 13 9 6 4 3 2 1 1 1 1

Lag-EM/ECup First L 5 3 2 1 1 1 1 1 1 1

Lag-EM/ECup Second L 3 2 1 1 1 1 1 1 1 1

Lag-EM/ECup mångkamp Super L 13 9 6 6 4 4 3 2 1

Lag-EM/ECup mångkamp First L 8 5 4 4 3 2 2 1 1

Lag-EM/ECup mångkamp Second L 4 3 2 2 1 1 1 1 1 1

ECup inomhus 5 4 3 2 2 1 1 1 1

Landskamp 2 1½ 1 1 1 1 1 1

3-landskamp 2½ 1½ 1 1 1 1 1 1

4- eller flerlandskamp 3 2 1 1 1 1 1 1 1 1

Landskamp inomhus 1½ 1 1 1 1 1 1 1 1 1

SM utomhus 3 1½ ½

VM terräng 13 9 6 4 3 2 1 1

EM terräng 6 4 3 2 2 1 1 1 1

NM terräng 2 1½ 1

VM halvmarathon 13 9 6 4 3 2 1 1 1

VM 100 km 4 2 1

EM 100 km (om ej med VM) 2½ 1

STAFETTPLACERINGAR

Tävling placering 1 2 3 4 5 6 7 8 start

OS, VM utomhus 5 4 3 2 2 1 1 1 1 ½

EM utomhus 4 3 2 2 1 1 1 1 1 ½

VM inomhus 3 2 1 1 1 1 1 ½

EM inomhus 2 1½ 1 1 ½ ½ ½ ½

Världscupen 2 1½ 1 1 1 ½ ½ ½ ½ ½

Lag-EM/ECup Super L 3 2 1 1 1 1 ½ ½ ½ ½

Lag-EM/ECup First L 1½ 1 ½ ½ ½ ½ ½ ½ ½ ½

Lag-EM/ECup Second L 1 ½ ½ ½ ½ ½ ½ ½ ½ ½

ECup inomhus 1 ½ ½ ½ ½ ½ ½ ½ ½

Landskamp, flerlandskamp 1 ½ ½ ½ ½ ½ ½

REKORD (INDIVIDUELLA)

Kategori

Världsrekord 25

Världsrekord inomhus 20

Europarekord 15

Europarekord inomhus 10

Nordiskt rekord 4

Nordiskt rekord inomhus 2

Svenskt rekord 3

Svenskt rekord inomhus 1

KOMPLETTERINGSREGLER

1 Detta poängsystem infördes 1981 och har sedan uppdaterats allteftersom set internationella

mästerskapsprogrammet förändrats.

2 I varje enskild landskamp eller motsvarande (till exempel europacupmatch) räknas endast

respektive tävlandes bästa (=mest poänggivande)

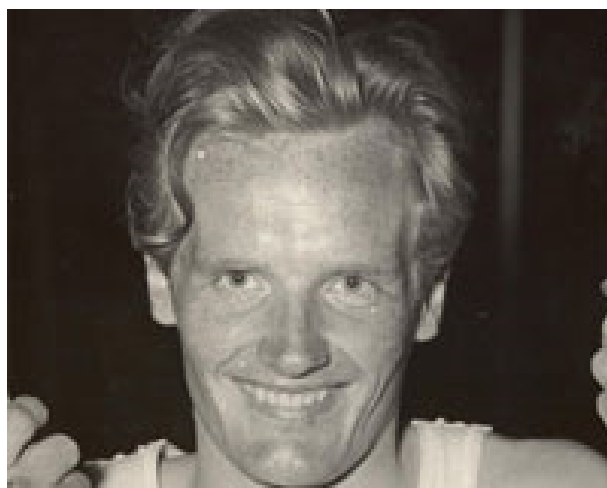
gren.

3 Under ett kalenderårs SM-tävlingar räknas endast respektive tävlandes bästa gren.

4 Endast högsta rekordkategori räknas.

5 Under ett kalenderår räknas endast ett rekord per kategori och gren för respektive tävlande.

6 Delad placering medför delad poäng.

Ålderman i föreningen

Gullbrand Sjöström 1926-10-06.

Skellefteå AIK. Gullbrand blev 6:a i spjut i EM 1954 i Bern. På SM har han placeringarna 2-3-2-5-2 mellan 1953 och 57. Hans längsta kast blev 74,64

Ny rekordhållare i kula

Axelina Johansson tävlar för Hässelby IK och är nybliven svensk rekordhållare i kula.

Den nu 23-åringa Axelina var en sensation när hon gick till VM-final i Eugene förra sommaren.

Hon blev tolvva och kom sist i finalfältet. Då hade hon aldrig varit över 19 meter.

Men hennes utveckling har bara fortsatt i rasande fart.

I vintras satte hon svenskt inomhusrekord med en stöt på 19,30. i en tävling i USA och det var en centimeter över Fanny Roos tidigare svenska rekord.

Redan i slutet av april putsade hon sitt eget personbästa, då hon stötte 18,72 meter i en internationell tävling i Des Moines, USA.

Under en collegetävling i USA i maj i år, satte Axelina ett nytt svenskt rekord med 19,54 vilket är tolv centimeter längre än Fanny Roos tidigare svenska rekord

Stöten kom i sista omgången i Big Ten Championships i Bloomington, Indiana, USA. Det nya rekordet är tolv centimeter längre än Fanny Roos tidigare svenska rekord på 19,42 från förra året.

Stöten är den näst längsta i världen hittills i år och den tredje längsta stöten i den amerikanska collegesportens historia, enligt Svenska Friidrottsförbundet.

ELISABETH FREDRIKSSON

Aktuell ställning i grengruppstävlingen

Här kommer en rapport angående den aktuella ställningen i grengruppstävlingen i antalet betalande medlemmar för 2023. Tävlingen avslutas den 25/8 och resultatet redovisas på STORAS middag den 2/9 i samband med finnkampen.

Medlemsavgiften för 2023 är (200:- för stora) (350:- för stödjande) swish på tel 123 362 44 00 eller PG 250 478 -5. Ange namn.

1. Mångkamp:	52%	som har betalat
2. Häck:	38%	
3. Medeldistans: 800m, 1500m och 3000 hinder	36%	
4. Sprint:	35%	
5. Hopp: längd, tresteg, höjd och stav	27%	
6. Långdistans: 5 000m, 10 000m och marathon	23%	
7. Kast: kula, diskus, spjut och slägga	21%	

Inga Gentzels världsrekord 1928 hyllas på Stockholms Stadion

Två bronsmedaljer blev den historiska medaljskörden för Sveriges damer vid OS i Antwerpen 1928. 20-åriga Inga Gentzel var en av medaljörerna. Hon erövrade brons på 800 meter – den enda OS medaljen hittills för damer på sträckan.

Vid kommande Finnkampen uppmärksammas det världsrekord Inga Gentzel slog på Stockholms Stadion för i dagarna 95 år sedan, den 16 juni 1928. Det var det första världsrekordet för en svensk kvinna i friidrott. Vid en högtidlighet hedras hon av Sveriges Centralförening för Idrottens Främjande (SCIF) med en sten på Stockholms Stadions Walk of Fame där hennes namn och världsrekord är ingraveras.

Men det var inte meningen att Inga Gentzel skulle få tävla vid OS 1928. Dåvarande olympiska ledare med Victor Balck i spetsen, satte stopp. De ville inte betala för resan till Antwerpen. Men en insamling ändrade på det trista beslutet. I väg för Inga Gentzel och Ruth Svedberg bland andra svenska friidrottsdamer som båda tog brons. Ruth erövrade medaljen i diskus. Även Ruths medalj är den enda olympiska för svenska damer i diskus sedan dess.

Både Ruth och Inga hade en fin merit i bagaget innan de deltog i OS. De hade erövrat medaljer vid Kvinnliga internationella idrottsspelen i Göteborg 1926. Spelen arrangerades i protest mot svenska olympiska kommitténs ovilja att låta svenskor delta vid OS 1928.

Och vilket stöd friidrottsdamerna fick i Göteborg! Över 20 000 personer tog plats på Slottsskogsvallens läktare vid kvinnliga idrottsspelen.

Då deltagarna på 800 meter kvinnor på OS i Antwerpen låg ner på banan efter målgång för att återhämta sig fick motståndarna mot kvinnligt deltagande i OS igenom att inga löpningar längre än 200 meter skulle arrangeras i OS. Detta varade ända fram till OS 1960!

Inga Gentzel var sångerska i Trio Rita och förekom ofta i Sven Jerrings radioprogram. Hon arbetade som pianolärare i Nyköping där hon avled 1991.

Klicka på länken www.walkoffamestadion.se så får du veta mera om SCIF:s minnesstenar och vilka som hittills har hedrats med sådan på Stockholms Stadion.

ANNE-MARIE NENZELL

Inga Gentzel går i mål på Slottsskogsvallen i Göteborg.
Arkivfoto

Gunder Hägg Albacken Stipendium 2023

Friidrottens Stora Grabbar & Tjejer har beslutat att tilldela Gunder Hägg Albacken stipendium för år 2023 på 20.000 kronor till Rizak Dirshe från Malmö AI, där han är tränare och han är även löparansvarig för juniorer i svenska landslaget

Rizak Dirshe kom till Sverige av misstag, Familjen skulle skicka honom till Australien för att komma undan gerillakriget i Somalia. Men den resan slutade hos passpolisen på Arlanda 1991 eftersom han hade ett felaktigt pass. Rizak kom till en förläggning i Kiruna istället, började löpträna och 2001 slog han sig slutligen ner i Malmö efter nedslag i Skellefteå, Stenungssund och Stockholm.

När han var 30 år gammal startade han sin karriär i MAI som blev en av föreningens största genom tiderna med 24 SM-guld och flertalet starter på EM och VM. Rizak har en lång karriär med ett stort engagemang för friidrotten i Malmö.

Rizak tycker att han fått så mycket från friidrotten och av åren i MAI, och vill därför försöka ge tillbaka allt som samhället har hjälpt honom med.

Han trivs i Malmö och är i grunden idrottslärare men jobbar idag som omsorgspedagog inom LSS.

Rizak håller igång en stor medeldistansgrupp där det ska vara ordning och reda och det är någonting som han delvis lärt sig av sina föräldrar. Han har lärt sig att man måste vara strukturerad för att överleva. Han har blivit stresstålig och kan hålla på med många saker samtidigt. Försöker prestera på jobbet och även på träningen. Visa bra ledarskap och hjälpa ungdomar att utvecklas, för det handlar inte bara om att prestera utan både det sociala och samhörigheten är viktig. Det ska vara roligt och varierande, att lära sig att ta hand om sig själv och sina kompisar. Få blir världsstjärnor men man ska försöka bli en god medborgare. Ibland är han som en extrapappa för dem, ibland en extralärare. Det gäller att skaffa sig utbildning för att kunna gå vidare i livet och Rizak försöker vara ett bra föredöme och vuxenstöd.

ELISABETH FREDRIKSSON

Rizak Dirshe går i mål på svenska rekordtiden 1.45,45 år 2003.

Hasse Lagerqvists minne

Urban Andersson är stipendiat 2023

Initiativstagare till stipendiet är Yvonne Norrbom, som var sambo med Hasse.

-Vi vill att stipendiet på 10.000 kronor ska delas ut till ledare som jobbar i Hasses anda, det vill säga med ett engagemang för stavhoppets utveckling av bredd och topp, säger Yvonne.

*Urban Andersson instruerar en av sina adepter.
Foto: privat.*

Urban Andersson började med friidrott som 9-åring. Det var främst löpning 1000 m, men tränade även alla andra grenar. På den tiden fanns inga tävlingar i stavhopp förrän man var 15 år, så som 15 åring började intresset för stavhopp och mångkamp, vilket var en bra kombination. Det blev en ungdomsfinnkamp och ett nordiskt juniormästerskap i stavhopp. Deltagande på SM med en fjärdeplats som bäst. Redan i början av 80-talet var han verksam som ungdomsledare i IFK Växjö, och har under hela livet varit engagerad på olika vis inom friidrotten. Främst har Urban tränat mångkampare i stavhopp men även hjälpt fram stavhoppare till landslagsuppdrag. I dagsläget så har Urban 13 aktiva som tränar regelbundet. Det är mångkampare som tävlar i stora mästerskap, ungdomar som slåss om medaljer på USM och aktiva som vill se hur bra stavhoppare de kan bli. Urbans träningar genomsyras av en positiv atmosfär, där det är många tävlingsmoment inlagda såsom repklättring, gå på händer och olika gymnastikövningar, vilket triggade de aktiva att utveckla sina förmågor. Det är hela tiden de aktiva i gruppen och deras välmående som prioriteras i träningen. Förutom träningen i Växjö så är Urban en av drivkrafterna till Ölandsläget som i år samlar 35 aktiva stavhoppare från 13 olika klubbar

Urban Andersson hälsar att han känner sig verkligen stolt över att få mottaga ett så fint stipendium. Hasse var en stor förebild på alla sätt. Hade alltid tid och var alltid positiv.

Armand slog världsrekord inomhus

– nu väntar VM med konkurrens om segern

I vintras höll Armand Duplantis inte igen. Han slog ännu ett nytt världsrekord – nu med 6,22. En centimeter högre än världsrekordet utomhus från 2022.

Världsrekordet inomhus slog han i en rafflande stavhoppsgala i Frankrike som Renaud Lavillenie, Mondos idol som barn, konkurrent och vän arrangerade på hemmaplan i Clermont-Ferrand. Galan sändes inför en enorm publik som fick uppleva stavhoppstävlingen in på kroppen via TV och streamingstjänster. Ett publikvänligt tävlingskoncept med närhet till de tävlande som gav mersmak inte minst jämfört med de nu så hårt effektiviserade diamantgalorna.

Förväntningarna är förstås enorma på Mondo i sommar att höja världsrekordet till en nivå som är i paritet med vinterns rekord. Förväntningarna är inte mindre att han ska vinna stavhoppet vid VM i Paris månads-skiftet juli-augusti.

Frågan är om den här mästerskapssegern blir lika överlägsen som tidigare. En konkurrent om VM-segern presenterade sig i början av juni. Amerikanen KC Lightfoot hoppade 6,07 i Nashville och tog över topplatsen på världsbestalistan utomhus från Mondo. Men ordningen blev återställd någon dag senare, då Mondo hoppade 6,11.

Ett spännande VM väntar med andra ord, inte minst i stavhopp. Vi passar på att önska Armand all lycka till!

ANNE-MARIE NENZELL

Mondo sätter världsrekord inomhus i Berlin.

Vi gratulerar två mästare

Lennart Jonsson, 90 år 11 juni

Lennart tävlade för IF Udd, SoIK Hellas och Bromma IF. Han deltog i stafettlaget som vid EM 1958 i Stockholm tog brons på 4×400 meter. Det blev också ett SM guld året efter på 400 meter.

Lennart var en populär sekreterare i vår föreningsstyrelse under dryga 25 år. Han stod också för styrelsens årliga arrangemang för tillresta medlemmar. Ett djupt tack riktas till hedersmannen Lennart.

Alf Petersson, 90 år 5 februari

Alf var sprinter (400 meter) och längdhoppare och tävlade för IFK Helsingborg.

Alf var vid EM i friidrott 1958 med och tog bronsmedalj i stafett 4x400 meter och kom också femma individuellt på 400 meter. Han hade det svenska rekordet på 400 meter åren 1958 till 1962. Han tog fyra SM-guld på 400 meter åren 1955 till 1960.

Alf Petersson tar emot stafettpinnen från Lennart Jonsson vid en av många finnkamper..

Kuriosa stort och smått

Systrarna Kristine och Annette Thånnander var med på samma OS 1984 i Los Angeles och båda tävlade i sjukamp.

Rune Almén, fyllde 70 år 20 oktober 2022 och vi gratulerar i efterhand. Rune tävlade för IF Göta och han vann sex SM-guld i höjdhopp utomhus och fyra inomhus. Han förbättrade det svenska rekordet till 2,23. och var svensk rekordhållare åren 1974 till 1982. Han tillhörde även eliten i höjdhopp utan ansats och satte 1980 inofficiellt världsrekord med 190 cm.

Våra duktiga och framgångsrika längdskidåkare **Ebba Andersson, Frida Karlsson och Maja Dahlqvist** har alla bakgrund som friidrottare. Ebba och Frida har båda två meriter från EM som juniorer.

Claes Rahm, före detta framgångsrik trestegshoppare, är med i Bluesbandet **Blue Devilles**, där han sjunger och spelar munspel. Bandet kommer att uppträda på vår festmiddag under Finnkampen i september.

En sällsynt engagerad löpare och ledare är död

Elisabeth Östberg har avlidit efter en tids sjukdom vid 83 års ålder.

Hennes tid som aktiv startade redan på 50-talet på sprintdistanser från 100 meter och uppåt till damernas maraton, som 800 meter kallades när distansen återinfördes på tävlingsprogrammet 1960. Hon vann fem SM-guld, tre SM-silver och SM-brons mellan 1959 och 1970.

Hon tävlade för Göteborgs kvinnliga IK, GKIK och under något år för IFK Lidingö.

Under senare decennier och ända fram tills häromåren var hon en inspirerande ledare för unga flickor i GKIK. Hon ordnade via stipendier läger utomlands till Sydafrika, Kuba, Mexico, Ghana och San Diego i Kalifornien.

Hon bidrog till GKIK:s stora år inom friidrotten på 60-talet. Resultaten under de åren imponerar än idag med toppar som Karin Lundgren, Wivianne Freivalds, Pyret Almqvist, Ann Larsson och med en enorm bredd.

Elisabeth var som bäst när hon var närmare 30 år. Det svenska rekordet på 800 meter slog hon när hon var 28 år. Tänk på att svenska damlandslaget på den tiden dominerades av tonåringar på några få undantag när. Alla damer som fortsatte tävla efter de 20 åren fick ständigt

frågan om de inte var dags att lägga av nu...

Åldern var något Elisabeth var synnerligen medveten om själv. Hon uppmanade till att träna och tävla upp i åren - och hon föregick onekligen med gott exempel.

Elisabeth var något av en globetrotter. Hon luffade ensam runt Sydamerika.

Belysande var Dan Glans' berättade om en morgonjogg efter en mellanlandning på Trinidad på väg hem från Sylvester-loppet. Han såg en kvinna i horisonten som kom joggande mot honom på stranden. Det visade sig vara Elisabeth! Hon var ute på en av sina många resor.

Den bok som Elisabeth gav ut på Författarförlaget 1978, "Kvinna i startblocken" var banbrytande. Hennes historiska perspektiv på kvinnors idrott genom seklerna var nyskapande. Det inkluderade egna minnen samt till och med roddarmadammernas roll i Stockholm på 1800-talet.

Under de senaste tre decennierna fram till pandemin deltog Elisabeth vid alla Stora Grabbar & Tjebers årsmöten. På senare år var det i rollen som valberedare. Självklart var det för henne att följa SM-tävlingarna, inte minst sina adepters och f d adepters.

De sista åren reste hon till SM i sin bil som hon inrett med sovplats. Med den reste hon i flera år till fjällen vintertid. Reseäventyr som hon rapporterade medryckande om på Facebook. Inte minst var hon inspirerad av sina återbesök i Vålådalen. De besöken hade långa anor. På 60-talet tillhörde hon de många löpare som reste till Gösta Olander i Vålådalen för uppladdning inför viktiga tävlingar.

Även första pandemiåret resten hon till fjällen men efter hemkomsten drog hon på sig Covid 19. Elisabeth tillfrisknade men efter en tid tystnade hon i forum på sociala medier. Hon drog sig tillbaka – och nu är hon borta.

Varma minnen stannar kvar av en sällsynt engagerad och färgstark löpare, ledare och kvinna.

TEXT OCH BILD: ANNE-MARIE NENZELL

Till minne av Ulf Högberg

Efter denna tidnings manusstopp kommer den sorgliga informationen att Ulf Högberg är död. Han avled vid 77 års ålder i sjukdomen ALS, uppger IFK Lidingös Klubbtidning.

IFK Lidingö var hans klubb sedan han flyttade från Göteborg, där han representerade IK Vikingen.

Med Ulf Högbergs död har Sverige förlorat en av sina främsta 1500-meterslöpare genom tiderna. Han etablerade sig redan som 21-åring i världseliten med tid under 3.40. Samma år, 1967, tog han SM-guld på 1500 meter. År 1971 förbättrade han Dan Waerns rekord på 1500 meter till 3.37,3.

Han slog svenskt rekord år 1974 vid en av flera dueller som Ulf hade då med Anders Gärderud. Rekordtiden 3.36,56 stod sig i över tio år då Johnny Kroon slog det med tiden 3.36,49. Ulfs rekordtid är fortfarande den tredje bästa genom tiderna i Sverige på distansen.

Ulfs chanser i OS 1968 var mycket goda i och med ranking bland världens tio bästa, men en hjärtmuskelinflammation satte stopp för deltagande. Vid OS 1972 nådde han semifinalen efter en skadefylld säsong. Oturen var framme vid OS 1976 då han föll tidigt under försöksloppet - och aldrig hann ifatt för att kvalificera sig till semifinalen.

Ulf tillhörde den löpargenerationen som i början av sin karriär bedrev intervallträning, gick sedan över till mängdträning inspirerade av Lasse Virén, Pekka Vasala och Juha Väätäinen, de finska löparundret Han nämnde så sent som förra året att han var kritisk till sin övergång till mängdträningen på överlånga distanser. Det menade han kom att förkorta hans karriär.

Ulf Högberg blev svensk mästare på 1500 meter och 800 meter år 1967.

Vi sörjer vår medlem 280 Ulf Högberg - han fattas oss.

ANNE-MARIE NENZELL

Födelsedagar 1 juli - 31 december

Friidrottens Stora

50 år

Johansson	Bengt	Ulster, Schweiz	7 juli
Hjalmarö	Therese	Stockholm	16 augusti

60 år

Wennlund	Dag	Mariestad	9 oktober
----------	-----	-----------	-----------

70 år

Westman	Åsa	Oslo, Norge	3 september
Lundmark	Leif	Ursviken	7 september
Rönn	Kenth	Järfälla	14 november
Söderberg	Rajne	Malmö	2 december

75 år

Jarfelt	Ulf	Västra Frölunda	16 juli
---------	-----	-----------------	---------

80 år

Ekblom	Ulla	Älta	13 augusti
--------	------	------	------------

Stödjande medlemmar

70 år

Westman	Britta	Stockholm	14 september
---------	--------	-----------	--------------

80 år

Höög	Ulla	Norrköping	4 juli
Österdahl	Bengt-Göran	Öresundsbro	12 augusti

85 år

Wiberg	Rolf	Helsingborg	10 oktober
--------	------	-------------	------------

90 år

Persson	Tage	Stockholm	12 september
Hedenius	Lennart	Täby	12 december

95 år

Skogh	Torsten	Göteborg	15 december
-------	---------	----------	-------------

100 år

Asplund	Carl-Erik	Järfälla	14 september
---------	-----------	----------	--------------

Matrikeländringar

Nya adresser – Friidrottens Stora

Bengtsson	Angelica	Mörners väg 79	352 47 Växjö
Blomqvist	John-Eric	Garvaregatan 4 a	262 43 Ängelholm
Eriksson	Torbjörn	Linnevägen 26 C	791 32 Falun
Glans	Jonas Edward	Lindahlgatan 18B	217 42 Malmö
Nilsson	Linn	Hamburg Hage 13	441 61 Stora Höga
Wallin	Pär	Aqueligatan 10	733 38 Sala
Öhrn	Malin	Hagavägen 8	611 99 Tystberga

Ny adress - Stödjande medlemmar

Jutaren	Ulf	Brogatan 5	252 66 Helsingborg
---------	-----	------------	--------------------

Nya Stödjande medlemmar

Strandberg	Jan	Nordanvindsgatan 11	274 56 Abbekås
Wallander	Camilla	Dammbro 1	649 91 Sparreholm

Avlidna – Friidrottens Stora

Johansson	Hans-Olof	2022-02-18	Friidrottens Stora 218
Jönsson	Boris	2022-11-24	Friidrottens Stora 209
Östberg	Elisabeth	2023-04-10	Friidrottens Stora 213
Högberg	Ulf	2023-05-16	Friidrottens Stora 280

Avliden – Stödjande medlem

Wahlberg	John	2022-09-05	Född 1926-04-08
----------	------	------------	-----------------

Stödjande vi behöver er!

Våra stödjande medlemmars ekonomiska bidrag är av stor betydelse. Som stödjande bidrar du till föreningens möjligheter att dela ut stipendier. Du får också vår tidning två gånger per år och är välkommen till vår kamratmåltid i samband med SM eller finnkampen.

Under senare år har vi noterat att allt färre betalar medlemsavgift. Om du inte betalt avgiften och vill vara kvar som stödjande sätt in 350 kr på **plusgiro 250478-5** eller **swish 123 362 444 00**.

Glöm inte att anmäla adressändring till matrikelansvarig Torsten Torstensson epost: torsten.karin@gmail.com eller mobil 0725-301416. Torsten vill också gärna ha Friidrottens Storas aktuella emailadresser

Glöm ej medlemsavgiften

Styrelsen understryker vikten av att betala medlemsavgiften, genom att sätta in 200 kr eller 350 kr för stödjande medlemmar på pg 250478-5 eller swish 123 362 44 00. En nyhet är att vi numera även har en QR kod för att göra betalningen ännu enklare.

Kallelse till årsmöte 2023

Friidrottens Storas Årsmöte är söndag 3 september

Tid: kl. 10.00

Plats: Clarion Hotel Tapto, Jungfrugatan 57 Stockholm

Årsmötet är öppet för medlemmar i Friidrottens Stora Grabbar & Tjejer och **ingen föranmälan är nödvändig.**

Medlemmar är välkomna att lämna in motioner till årsmötet att behandla senast den 31 juli till rajne@telia.com.

Årsmötets dagordning finns att läsa på hemsidan www.friidrottensstora.se

GLAD SOMMAR ÖNSKAR STYRELSEN!